

ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Προ 2.000 ετών π.Χ. κάποιος Αιγύπτιος Ιερέας χάραξε πάνω σε μία πέτρα: «Η Γη μας εκφυλίστηκε, τα παιδιά δεν υπακούουν πια στους γονείς». Η εφηβική εγκληματικότητα δεν είναι καινούργιο πρόβλημα.

Σήμερα έχουμε εκτός από τα «αδικήματα ηλικίας» (όπως, σκασιαρχείο, έριδες μεταξύ νέων, εγκατάλειψη οικίας, σεξουαλική παρενόχληση, απειθαρχία κ.λπ.), αντιμετωπίζουμε πλέον πιο σοβαρά αδικήματα όπως: διαρρήξεις, ληστείες, επιθέσεις κατά αγνώστων κοινωνικές αναταραχές, συγκροτήσεις συμμοριών, Ελλήνων και αλλοδαπών, συγκρούσεις ομάδων νέων μεταξύ των, συγκρούσεις με το έννομο κράτος και φόνους ακόμη.

Ο σύγχρονος ρυθμός αύξησης της εφηβικής εγκληματικότητας σε πολλές χώρες της Ευρώπης, όπως και στην Ελλάδα, πρέπει σοβαρά να μας ανησυχεί.

Για να μπορέσουμε, κατά την γνώμη μου, να βοηθήσουμε λίγο η και πολύ ακόμη, στην μείωση της συμπεριφοράς αυτής των νέων μας, ας εξετάσουμε έστω στοιχειωδώς τρεις βασικούς πυλώνες, που συμβάλλουν ουσιαστικά στην μείωση του προβλήματος:

ΠΡΩΤΟΝ: Τα αίτια εγκληματικότητας των νέων

Η εγκληματικότητα των εφήβων είναι και ψυχολογικό και κοινωνικό πρόβλημα. Λέμε, ότι είναι περισσότερα τα περιστατικά σε περιοχές κοινωνικά ανοργάνωτες και οικονομικά αποστερημένες, όπου υπάρχουν συμμορίες εφήβων και το θεωρούμε κοινό φαινόμενο. Εν τούτοις υπάρχουν έφηβοι από τέτοιες περιοχές που δεν γίνονται εγκληματίες. Αντίθετα και μάλιστα με αυξανό-

μενο ρυθμό, έχουμε εφήβους από πιο εύπορες αστικές περιοχές να παίρνουν μέρος σε εγκληματικές πράξεις.

Τι είναι λοιπόν, αυτό που ξεχωρίζει τον νέο που γίνεται εγκληματίας, από αυτόν που δεν γίνεται, παρ' όλη την κοινή προέλευση;

Όπως αναφέρει και ο John Garger στο βιβλίο του «Η ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ», οι έφηβοι εγκληματίες είναι κατά βάση, οργισμένοι και προκλητικοί, μνησικάκοι, παρορμητικοί, καχύποπτοι για την εξουσία και χωρίς αυτοέλεγχο. Έχουν χαμηλότερη αυτοεκτίμηση και περισσότερα αισθήματα προσωπικής ανεπάρκειας, καθώς και συναισθηματικής και κοινωνικής απόρριψης.

Ακόμη! παρά το συχνό τους θράσος, κάτω απ' την επιφάνεια αυτή κρύβεται μια κακή γνώμη για τον εαυτό τους.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ: Οι σχέσεις των παιδιών με τους γονείς και η παιδεία

Αν και είναι εμφανές ότι οι επιδράσεις των συνομηλίκων και γενικά το αντίξοο κοινωνικό περιβάλλον, συμβάλλουν στην εφηβική εγκληματικότητα, ο Ρόλος των Γονέων και των δασκάλων ακόμη είναι καθοριστικός.

Οι πρώτες μέθοδοι πειθαρχίας που επιβάλλονται στους εφήβους αυτούς από τους γονείς των, είναι χλιαρές, σποραδικές ή ιδιαίτερα αυστηρές και περιορίζονται σε σωματική τιμωρία, χωρίς την λογική εξέταση της κακής συμπεριφοράς των παιδιών τους, δηλαδή την άμεση επαφή με το παιδί και τον διάλογο. Ανάμεσα στους εφήβους εγκληματίες και στους γονείς τους οι σχέσεις χαρακτηρίζονται από αμοιβαία εχθρότητα, έλλειψη οικογενειακής συνοχής και γονική απόρριψη, αδιαφορία, διαφωνία ή απάθεια.

Οι πατέρες των εφήβων εγκληματιών, χαρακτηρίζονται ως ανεξάρτητοι παρατηρητές, σκληροί, αδιάφοροι και έτοιμοι να γελοιοποιήσουν τα παιδιά τους (ιδιαίτερα τ' αγόρια). Σπάνια χαρακτηρίζονται ζεστοί και τρυφεροί.

Επίσης! τα παιδιά αυτά με την σειρά τους, ιδιαίτερα τ' αγόρια, έχουν πολύ λίγους στενούς δεσμούς με τους πατέρες τους και τους θεωρούν τελείως απαράδεκτα πρότυπα συμπεριφοράς.

Οι Μητέρες των εφήβων αυτών χαρακτηρίζονται, απρόσεχτες, λίγες και ανεπαρκείς στην φροντίδα των παιδιών και περισσότερο εχθρικές και αδιάφορες παρά τρυφερές και υπεύθυνες. Ακόμη, είναι γεγονός ότι, πολλοί έφηβοι εγκληματίες προέρχονται από διαλυμένες οικογένειες. Χωρίς να αποκλείεται και το αντίθετο.

Ο αξιότιμος κ. Βασίλης Μενούτος επίκουρος καθηγητής Κοινωνικής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Ρεθύμνου και διατελέσας Διευθυντής του Ναυτικού Νοσοκομείου Πειραιά, μας είπε κάποτε: «Σε μια ολόκληρη ΕΣΣΟ του Πολεμικού Ναυτικού, ζητήσαμε από τους νεοσύλλεκτους να μας πουν ανώνυμα τι θέλουν από εμάς. Όσο και να φανεί περίεργο, σε ποσοστό 84%(!) ζήτησαν να τους διδάξουμε ό,τι δεν τους δίδαξαν η Οικογένεια και το σχολείο τους.

Η ολέθρια σχέση λοιπόν μερικών γονέων και εκπαιδευτικών με το παιδί, είναι ο ηθικός αυτουργός της κοινωνικής ήττας, που σήμερα ζούμε.

ΤΡΙΤΟΝ: Τι μπορούμε να κάνουμε

Κατ' αρχήν οι γονείς θα πρέπει να βλέπουν τις προεκτάσεις του προβλήματος. Η Εγκληματική ή Παράξενη συμπεριφορά των παιδιών δεν πρέπει ποτέ ν' αγνοείται, έχουμε βέβαια και νέους, που αναμίχθηκαν σε ήπια αδικήματα (τσάμπα στους κινηματογράφους, αποφυγή πληρωμών σε κέντρα διασκέδασης, σκασιαρχείο από το Σχολείο, κλοπή μικροαντικειμένων από μαγαζιά κ.λπ. τελικά όμως με την υπομονετική συμπεριφορά των γονέων, οι νέοι

αυτοί εξελίχθηκαν σε απόλυτα φυσιολογικούς ανθρώπους και υπεύθυνους ενήλικες. Βέβαια οι ανωτέρω πράξεις δεν αποτελούν εγκλήματα, όπως η διάρρηξη και η ένοπλη επίθεση. **Αλλά και αυτοί εκεί θα έφθαναν, εάν δεν υπήρχε η ανάλογη συμπεριφορά και το ενδιαφέρον από τους γονείς των.**

Μια σοβαρή και ειλικρινής συζήτηση ανάμεσα στο γονιό και το παιδί, μέσα σε ήρεμη αλλά ρεαλιστική ατμόσφαιρα, μπορεί συχνά να βοηθήσει, ιδιαίτερα αν η σχέση μεταξύ τους βασίζεται σε αμοιβαία εμπιστοσύνη, αγάπη και σεβασμό. Όταν τέτοια επικοινωνία δεν υφίσταται, όταν είναι φανερό ότι οι συναισθηματικές διαταραχές παίζουν σημαντικό ρόλο στην εγκληματική συμπεριφορά του νέου και όταν το αδίκημα είναι σοβαρό, θα πρέπει οπωσδήποτε ν' αναζητηθεί η βοήθεια από τους ειδικούς.

Είναι σχεδόν δογματικός κανόνας, το παιδί ενός υπεύθυνου γονιού, ο οποίος πραγματικά ενδιαφέρεται, με συμβουλές και πρότυπα στην εφηβεία του και ακόμη ενδιαφέρεται και ενθαρρύνει την σταδιακή ανάπτυξη της ανεξαρτησίας και αυτάρκειας του παιδιού του, απαιτώντας παράλληλα υπεύθυνη και παραδεκτή συμπεριφορά, έχει ελάχιστες πιθανότητες να γίνει εγκληματίας, απ' όσο εκείνο το παιδί του αυταρχικού, απορριπτικού, υπερβολικά ελαστικού ή αδιάφορου γονιού.

Όσο δε αφορά τους δασκάλους, τους υπενθυμίζω την ρήση του **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ: «Περισσότερο πρέπει να τιμούμε εκείνους που ανατρέφουν και εκπαιδεύουν καλά παιδιά, παρά εκείνους που τα γεννάνε.»**

Ιωάννης Μ. Ασλανίδης

Αντγος ε.α.

Επίτιμος Δκτης της Σ. Σ. Ε.